

APEN TONEN HUN MENSELIJKE KANT

Het kunnen foto's uit je eigen familiealbum zijn: je tantes op kraambezoek en een portret van je zus die iets ondeugends van plan is. Galerie Wit in Wageningen exposeert tot eind juni foto's van de zeer menselijke trekjes van apen, gemaakt door de wereldberoemde primatoloog Frans de Waal en verwant werk van de Amerikaanse kunstenaar Alison Ruttan.

De expositie 'Family of man' laat volgens Nico van Breemen, oud-hoogleraar Biodemkunde en mede-eigenaar van de galerie, zien dat de grens tussen mens en dier vaag is. Zeker apen zijn behept met humor, solidariteit, invoelingsvermogen, plezier en bezorgdheid. De Waal maakte de foto's in bijna dertig jaar tijd naast zijn wetenschappelijk onderzoek. 'De foto's zijn kunst omdat ze ons een nieuwe kijk bieden op onze plaats in de wereld. Ze relativeren onze eigen uniekheid en roepen ons op verantwoordelijkheid te nemen in het voortbestaan van deze dieren', vindt Van Breemen.

De titel van de tentoonstelling verwijst naar de bekende foto-expositie 'The Family of Man' die vanaf 1955 de hele wereld over reisde. Hierin werden allerlei aspecten van het menselijk leven getoond in verschillende culturen. Van Breemen: 'Het maakte in die tijd bezoekers bewust dat we allemaal deel uitmaken van de grote familie van de mensen. Dit is onze aanzet om die grens verder uit te breiden: ook apen en mensapen zijn naaste familie.' De expositie is afgeleid van het fotoboek 'My Family Album' van De Waal. Van de 122 foto's zijn er 21 uitvergroott, die elk

Het kraambezoek bekijkt aandachtig alle verrichtingen van deze pasgeboren makaak. / foto Frans de Waal

een eigen verhaal vertellen. Bijvoorbeeld van het zelfbedachte spelletje van chimpansee Moniek in Burgers' Zoo, die steeds met haar hand een stok laat vallen en met haar voet weer opvangt. Of de vrouwtjesbaviaan die oog in oog staat met een antilopekalf en na twee keer om zich heen kijken besluit de mannetjes in haar groep, die deze prooi kunnen doden, niet te waarschuwen.

De tentoonstelling loopt vanuit de galerie gewoon door in Van Breemens woonkamer, wat het idee van familieportretten versterkt. Boven de piano hangt de enige kleurenfoto van De Waal, van een zeer bezorgd kijkende chimpansee. 'Deze is gemaakt toen dit alfamannetje de macht over zijn groep dreigde te verliezen aan een concurrent. Uiteindelijk is het voor hem goed afgelopen. Hij kon een soort

verdrag sluiten met een sterk jong mannetje', vertelt Van Breemen. Mededogen, kameraadschap, lust, agressie, jalousie, ijdelheid en verontwaardiging: niets menselijks is apen vreemd. / **GvM**

Family of Man in Galerie Wit, Hamelakkerlaan 38, Wageningen, t/m 29 juni, open do-zo 13.30-17.30 uur en op afspraak, www.galeriewit.nl.